

Osnovna šola dr. Vita Kraigherja

Trg 9. maja 1, Ljubljana

Telefon: 01 2317 440; faks: 01 2310 924

E-naslov: OS_V.Kraigher@guest.arnes.si

VZGOJNI NAČRT

Osnovne šole dr. Vita Kraigherja

Dopolnila k vzgojnemu načrtu

Ljubljana, 2015

KAZALO

1 VIZIJA ŠOLE	3
2 VREDNOTE	3
3 SODELOVANJE S STARŠI	4
3.1 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI	4
3.2 OBVEŠČANJE STARŠEV	4
3.3 VZGOJNI DOGOVORI	4
4 VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE	5
4.1 PREVENTIVNE DEJAVNOSTI	5
4.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE	6
4.3 POHVALE, NAGRADE IN PRIZNANJA	7
5 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI	8
5.1 POSEBNI VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI	9
5.2 VZGOJNI UKREPI	10
5.3 VZGOJNI OPOMINI	11

Na podlagi 60. d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13) je Svet Osnovne šole dr. Vita Kraigherja na 5. seji Sveta šole, na predlog ravnatelja, sprejel dopolnitev Vzgojnega načrta šole.

1 VIZIJA ŠOLE

V naši šoli si učitelji in ostali delavci šole prizadevamo, da se učenci čutijo predvsem varni in sprejeti. Le tako lahko uspešno razvijamo njihovo motivacijo za znanje, vključevanje v timsko delo, odgovornost, spoštovanje samega sebe in drugih, pozitiven odnos do stvari in okolja ter čut za estetiko. Vzgojno delovanje šole je integralni del učno-vzgojnega procesa šole, je predpogoj za učinkovit učni proces, hkrati pa tudi učni proces sam.

Prizadevamo si, da se učenci v času šolanja naučijo:

- skrbeti zase, za druge in za skupnost;
- da postanejo odgovorni za svoja dejanja in da ravnajo premišljeno;
- da so strpni, solidarni in tovariški;
- da spoštujejo sami sebe in druge ter sprejemajo drugačnost;
- da ustvarjajo in sprejemajo prijateljstva ter razvijejo pozitivno samopodobo;
- da so solidarni in pomagajo;
- da rešujejo probleme po mirni poti;
- da si znajo postavljati cilje in se odločati;
- da se znajo postaviti zase, se borijo za pravice, so pošteni in zanesljivi;
- da ravnajo v skladu z moralnimi in etičnimi normami, so dosledni v svojem vedenju in da postanejo odgovorni državljani.

Posebej bomo skrbeli za učence, ki zaradi različnih osebnih okoliščin težje dosegajo povprečne učne rezultate. Učencem, ki so sposobni dosegati najvišje dosežke, bomo omogočili dodatno učenje in sodelovanje na šolskih tekmovanjih.

Spodbujali bomo delovne in učne navade, prizadevnost in medsebojno pomoč pri delu.

Da bomo lahko sledili razvoju pedagoške stroke, bomo v naše delo vključevali razvojne projekte in pedagoške inovacije, uporabljali nove učne in komunikacijske tehnologije ter razvijali učinkovite načine sodelovanja s starši in šolskim okoljem.

2 VREDNOTE

Življenje je najvišja človekova vrednota. Delavci šole, starši in učenci si bomo skupaj prizadevali, da bomo razvijali vrednote, ki nam bodo življenje obogatile. Prizadevali si bomo predvsem za razvoj naslednjih vrednot:

- spoštovanje, poštenje: učitelji, delavci šole, starši in učenci si bomo skupaj prizadevali, da bomo razvili spoštljiv odnos drug do drugega, kajti le tako bo ta odnos postal vrednota, ki se kaže v spoštljivosti in pozornosti do drugih, upoštevanju drugačnih mnenj in v premišljenem ravnanju;
- odgovornost za svoje vedenje in ravnanje, za odločitve, ki jih sprejmemo;
- znanje in ustvarjalnost;
- delovne in učne navade;
- skrb za čisto okolje oz. okoljevarstvena ozaveščenost (ločeno zbiranje odpadkov, uporaba naravnih materialov za izdelavo različnih izdelkov, pogovori, raziskovalne naloge o varčevanju z energetskimi viri in uporabi obnovljivih virov energije itd.);

- sprejemanje drugačnosti, strpnost do drugačnih na področju etične, telesne, socialne in intelektualne neenakosti.

Vzgoja za vrednote je vključena v celotni učno-vzgojni proces in zajema spoznavanje in razumevanje pomena vrednot v vsakdanjem življenju, spodbujanje k pravilnemu in moralnemu ravnanju ter sprejemanju pravil in omejitev, ki so nujni za življenje v skupnosti.

Šola zato v različnih preventivnih dejavnostih, v okviru projektov, ur oddelčnih skupnosti, dni dejavnosti in ob drugih priložnostih realizira tudi vzgojo za vrednote. Pri tem upoštevamo raven moralnega razvoja učencev in je usmerjena v učenje in spodbujanje za:

- ravnanje v skladu s pravili šole in širše družbene skupnosti;
- poistovetenje oz. identifikacijo s skupino in pomembnimi posamezniki;
- ponotrnanje vrednostnih usmeritev in moralnega ravnanja posameznika.

Pri vzgoji za vrednote zato izbiramo takšne oblike dela, dejavnosti in konkretno ravnanje, ki učencem omogoča pozitivno izbiro nabora vrednot, razvija kritično presojo lastnega ravnanja, omogoča vživljanje in sočustvovanje, ustvarja pozitivno klimo doživljanja vrednot in spoštovanja pravil, spodbuja spoštljive medosebne odnose in sporazumno reševanje problemov ter lastno hotenje po primernem in moralnem vedenju.

3 SODELOVANJE S STARŠI

Starši imajo primarno pravico in dolžnost vzgajati svoje otroke in jim omogočiti izobraževanje in vzgajanje v devetletni osnovni šoli. Vzgojno delovanje šole je interakcija delavcev šole, učencev in njihovih staršev. Da bomo lahko skupaj enotno delovali pri vzgoji otrok, je nujno redno in kakovostno sodelovanje šole s starši.

3.1 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

S starši bomo sodelovali tako pri doseganju učno-vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok. Zato bomo poleg običajnih oblik (roditeljski sestanki, govorilne ure) sodelovanja spodbujali medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti (srečanja, praznovanja, predstave, poklicna orientacija, interesne dejavnosti...) v okvirih oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote. Za starše bomo organizirali tematske roditeljske sestanke in delavnice ter šolo za starše. Posebej bomo na prvem roditeljskem sestanku novega šolskega leta obravnavali problematiko vzgojnega dela in se skupaj z njimi odločali o prednostnih nalogah.

3.2 OBVEŠČANJE STARŠEV

Starše bomo sproti obveščali o osebnem razvoju pa tudi kritičnih stvareh, ki se nanašajo na njihovega otroka. V primerih, da otrok zaradi manj primernih vedenjskih vzorcev potrebuje posebno socialno-psihološko pomoč, bomo skušali v dogovoru s starši to pomoč tudi poiskati.

Starše obveščamo o dogodkih, ki se nanašajo na njihovega otroka:

- ustno, po telefonu ali pisno;
- vedno pa po telefonu kot nujno obvestilo starše obvestimo o dogodkih, ki se nanašajo na poškodbe, večjo materialno škodo ali resne kršitve šolskega reda.

Za obliko obveščanja se bomo učitelji in starši dogovorili na roditeljskih sestankih posameznih oddelčnih skupnosti.

3.3 VZGOJNI DOGOVORI

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabimo na razgovor v šolo. Na razgovor lahko povabimo tudi drugega strokovnega delavca šole.

Cilj takšnih razgovorov je skupni dogovor šole, staršev in učencev o načinih reševanja problemov, spreminjanju vedenja ter o pomoči, ki jo lahko nudi šola ali, če je to potrebno, druge institucije psihosocialne pomoči. V dogovoru se opredelijo tudi načini preverjanja dogovorjenega vzgojnega ravnanja šole in družine.

V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev, ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bomo poiskali pomoč in sodelovali v delu drugih institucij psihosocialne pomoči.

4 VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

4.1 PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Šola bo šolsko delo in življenje v šoli organizirala tako,

- da se bodo otroci v šoli počutili varno,
- da bodo pri šolskem delu zavzeti in ustvarjalni ter
- da bodo prevzemali odgovornost za svoje vedenje in sprejemali omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Ker je razred/oddelek primarna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili:

- oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, solidarnosti in skrbi za vrstnike;
- spoštovanju in upoštevanju različnosti in reševanju problemov, ki se nanašajo na razred.

Vsaka oddelčna skupnost bo v prvih oddelčnih urah sprejela pravila oddelka.

Posebej bomo skrbeli za učence, ki se težje vključujejo v skupino in so zaradi tega lahko žrtve vrstniškega nasilja.

Razrednik bo zato skrbno spremljal razred in dogajanja med učenci ter se učinkovito odzival na probleme razreda ali posameznikov v razredu. Pri tem bo upošteval razvojno stopnjo učencev, posebnosti posameznih učencev in kontekst dogajanja. Pri reševanju težjih problemov bo k sodelovanju povabil svetovalno službo šole.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bomo organizirali v okviru ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, v terminih interesnih dejavnosti in kot posebne šolske projekte.

Teme, ki jim bomo posvetili posebno pozornost, so:

- odnosi z vrstniki in socialne veščine;
- med vrstniško nasilje;
- uvedba skrinjice zaupanja »ZAUPKO«, s pomočjo katere imajo učenci možnost izreči pohvalo vrstniku ali pa zaupati težave z vrstniki, o katerih težko spregovorijo;
- nenasilno reševanje konfliktov;
- uvedba projekta »Lepa beseda na dan odžene prepir stran« za učence od 1. do 5. razreda ;
- odvisnosti;
- odnosi med spoloma;
- problem spolno prenosljivih bolezni;
- spoštovanje zasebnosti pri uporabi mobilnega telefona in interneta;
- učenje učenja;
- sprejemanje drugačnosti;
- spoštovanje starejših;

– solidarnost.

Prav tako bomo uvajali stalne oblike informiranja, učenja in zavedanja o vsakdanjih življenjskih težavah in problemih, s posebnim poudarkom na reševanju medvrstniških problemov (nasilje, socialna izoliranost itd.).

Izvajali bomo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih oblik odklonilnega vedenja.

Posebno pozornost bomo namenili razvijanju moralnih vrednot, sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov. Spodbujali bomo razumevanje, da smo ob siceršnji odgovornosti zase odgovorni tudi za druge, da pomagamo šibkim in posameznikom v težavah. Spodbujali bomo vrstniško pomoč in solidarnost v konkretnih šolskih situacijah.

Šola bo vsaj enkrat na leto na Svetu staršev obravnavala tipične vzgojne probleme na posameznih razvojnih stopnjah in se skupaj s starši odločala za najprimernejše oblike dela, ki bi učencem pomagale probleme preseči in rešiti. Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole.

Šola bo vsako leto organizirala prireditve in oblike dela (dnevi odprtih vrat), na katerih bodo lahko starši in krajanji spoznavali delo in dosežke šole in njenih učencev ter se posredno vključevali v nekatere skupnostne dejavnosti šole (razstave, izleti, tekmovanja ipd.).

Posebna in vsakodnevna usmeritev šole bo povečan osebni nadzor učiteljev na mestih, kjer je pojavnost nezaželenih oblik vedenja verjetnejša. Posebno skrb bomo namenili večji občutljivosti delavcev šole za prikrite oblike nezaželenega vedenja.

4.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosi z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole in lahko poteka v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti) ali pa v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar se dogovorimo s starši sprotno, za vsak primer posebej.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci ter se nanaša na šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju, odnose z vrstniki in enkratne ali občasne kršitve šolskega reda. O vsebini in ciljnih svetovanja ter usmerjanja za posameznega otroka se dogovorijo učitelji na oddelčni konferenci. O samem dogovoru razrednik obvesti otrokove starše.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se lahko s starši dogovori za termine, v katerih ta proces poteka.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri otroku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psiho-socialne pomoči.

V primerih, ko vzgojno delo šole ne dosega pričakovanih ciljev in je vedenje učenca enako ogrožajoče in moteče ali se celo poslabša ali starši odklanjajo sodelovanje s šolo, šola lahko zahteva vključitev v ustrezne institucionalne oblike psihosocialne pomoči.

V primerih, ki se nanašajo na področja partnerskih odnosov staršev, starševskih pristojnosti ali drugih vidikov družinskega življenja, šola sodeluje s pristojnimi centri socialnega dela in drugimi službami psihosocialne pomoči, ki družino obravnavajo. Šola je lahko prostor varnosti in sprejetosti posameznih otrok, ne more pa prevzemati vloge drugih institucij. Zato šola dosledno upošteva navodila, odločbe ali izreke sodišča o vlogi posameznih roditeljev otroka.

Šola se povezuje tudi s skupinami in organizacijami civilne družbe, ki se ukvarjajo s problematiko šolajočih se otrok in mladostnikov ter v njihove projekte spodbuja vključevanje posameznih otrok, ki potrebujejo vzgojno vodenje in pomoč.

Svetovanje in usmerjanje učencev pomaga učencem, da:

- oblikujejo lastne cilje in načine uresničevanja;
- učinkovito organizirajo svoje šolsko in domače delo;
- spremljajo svoje delo in uspešnost;
- razmišljajo, presojujejo in vrednotijo svoje vedenje in ravnanje drugih;
- prevzemajo odgovornost za svoje ravnanje;
- se znajo vživeti v ravnanje drugih;
- razumejo razloge za neprimerno vedenje;
- konstruktivno rešujejo probleme in konflikte;
- znajo ravnati in obvladovati stres, strah, čustveno napetost, frustracije, apatičnost ipd.;
- razvijejo pozitivno samopodobo;
- dosegajo cilje, ki jih zastavi šola.

4.3 POHVALE, NAGRADE IN PRIZNANJA

Učenci lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem predlagajo:

- razrednik;
- drugi strokovni delavci šole;
- mentorji dejavnosti;
- ravnatelj;
- starši;
- oddelčna ali šolska skupnost.

POHVALE so lahko ustne (pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti) ali pisne.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, za pozitiven zgled v oddelku;
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom;
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih in drugih tekmovanjih ter srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja;
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolskem parlamentu;
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditvev, pomembnih za šolo;
- vztrajnost in doslednost pri delu in ravnanju;

- spoštljiv odnos do odraslih in vrstnikov ter drugih učencev šole, nudenju pomoči tistim, ki jo potrebujejo, sodelovanje v prostovoljstvu;
- povezovanje in graditev dobrih medsebojnih odnosov;
- razloge, ki jih ravnatelj ali učiteljski zbor ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za ustne ali pisne pohvale.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca. Pisne pohvale lahko podelimo tudi skupini učencev. Podeljuje jih ravnatelj šole.

PRIZNANJA podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za delo oz. dosežke, ki so pomembni za celotno šolo ali znatno prispevajo k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se podeljujejo za:

- najboljšega učenca oddelka ob koncu šolskega leta;
- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu;
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana na občinski, regijski ali državni ravni;
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti ali šolskem parlamentu;
- razloge, ki jih ravnatelj ali učiteljski zbor ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za podelitev priznanj.

NAGRADA se lahko podeli učencu, ki je prejel priznanje.

Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oz. mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

5 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

Vzgojni postopki in ukrepi so usmerjeni strokovno-pedagoški postopki, ki zadevajo ponavljajoče se pogostejše in obsežnejše kršitve pravil šolskega reda. Uporabljamo jih v primerih, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči ne popravi svojega vedenja, noče sodelovati ali zaradi različnih razlogov tega ni sposoben. Vzgojni ukrepi posredno pomagajo učencu spremeniti svoje vedenje in ga naučiti sprejemati odgovornosti za svoje vedenje.

Vzgojni ukrep se oblikuje kot:

- ustna zahteva učečega učitelja;
- sklep posameznega organa šole (razrednik, učiteljski zbor, ravnatelj);
- dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju ali
- obveza učenca o določenem ravnanju.

Pri vzgojnem delovanju šole bomo upoštevali naslednja načela: odzivnost in povezanost, spoštovanje integritete učenca, postopnost ukrepov, upoštevanje razvojnih posebnosti, jasnost sporočil in sodelovanje s starši.

Z vzgojnim ukrepom naj učenci dobijo informacije o vedenju učencev oz. posameznega učenca ter dogovor o vedenju in ravnanju.

Na primerno, ustrezno, socialno in moralno vedenje se odzivamo pozitivno, s spodbudo in pohvalo. Na neprimerno, neustrezno, nesocialno in nemoralno vedenje pa negativno, z grajo in kritično oceno. Pri tem spoštujemo osebnostno integriteto učenca in v svojem ravnanju poudarimo naklonjenost in pripravljenost za pomoč. Vzgojno delovanje mora biti torej izvedeno in prepoznano kot logična posledica učenčevega vedenja in ne kot osebna ali naključna odločitev učitelja za kaznovanje.

Vzgojne postopke in ukrepe dokumentiramo kot zaznamke v obstoječo dokumentacijo, kot zapise določenih služb in organov ali pa kot zapisniške sklepe učiteljske konference.

Uvedba Osebnega lista za spremljanje in beleženje motečega vedenja učenca, ki ga vodijo vsi učitelji, ki poučujejo v oddelku, tako pri pouku kot v OPB. V njem so točno opredeljene oblike motečega vedenja in ukrepi v primeru ponavljajočega se motečega vedenja.

Pozorno spremljamo vedenje in ravnanje učencev ter pri odzivanju upoštevamo okoliščine in motive za določeno vedenje.

Pri izbiri vzgojnih postopkov moramo slediti postopnosti in sorazmernosti ukrepov. Vzgojno delovanje, ki učinkovito popravi otrokovo vedenje v trenutni šolski situaciji in se nanaša na pogoste in običajne oblike neprimernega vedenja učencev v šoli, ne potrebuje evidentiranja, dokumentiranja in aktivnega sodelovanja staršev.

Pri odločanju za vrsto, obliko in intenzivnost vzgojnega delovanja pri posameznem učencu upoštevamo težo prekrška in razvojne posebnosti učenca.

Učencem jasno in njihovi starosti razumljivo sporočamo, zakaj določeno vedenje ni primerno in kakšne so posledice takšnega vedenja.

Vzgojno delovanje šole ne more biti učinkovito brez sodelovanja in spoštovanja vzgojnih prizadevanj staršev. Zato šola pri vzgojnem delovanju ne vrednoti in ne izpostavlja družinskih posebnosti ali vzgojnega stila staršev, ampak poskuša z njimi vzpostaviti partnerski odnos pri reševanju vzgojnih problemov učencev.

5.1 POSEBNI VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

RESTITUCIJA je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje. Hkrati poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oz. se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

V postopku restitucije ukrepi niso enolično in vnaprej določeni, jih pa smiselno povezujemo s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo. Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode. Restitucija torej spodbuja konstruktivno vedenje, ker ni kaznovalca in kazni, ni obrambnih ali destruktivnih reakcij. Tako je verjetnost spremembe vedenja večja.

Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo, in ko povzročitelj na čustveni in miselni ravni sprejme svoje restitutivno ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, če je prej z nepremišljenim ravnanjem povzročil kakršno koli škodo.

Restitucijo lahko razumemo kot posebno polje vzgoje, katerega cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in sami popravijo posledice slabo preiščenih dejanj.

MEDIACIJA: V primeru konfliktna situacije dveh posameznikov tretja oseba (mediator) preko procesa svetovanja pomaga s tehnikami mediacije. Vsak vpleteni izrazi svoje videnje problema spora, kako se je zgodilo, kaj želita doseči z mediacijo, svoje potrebe in interese ter zamisli za rešitev nastalega spora. Skupaj z mediatorjem iščeta rešitev, s katero bosta oba zadovoljna. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Mediator ne posega v samo reševanje problema.

V šoli uporabljamo metodo mediacije ob pomoči odraslih, torej strokovnih delavcev šole, v vseh primerih, ko ocenimo, da bi takšna oblika dela lahko pomagala rešiti, omiliti ali zmanjšati medsebojne probleme učencev.

Pri tem upoštevamo razvojne in osebne značilnosti učencev, vpletenih v problem. Mediacijo nadgradimo z drugimi oblikami pomoči in svetovanja učencem.

5.2 VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šolskega reda. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene druge vzgojne dejavnosti.

Ukrep se izvede na podlagi strokovne odločitve. Le-ta je lahko individualna (učitelj) ali skupinska (učiteljska konferenca). Učencu in njegovim staršem se pojasni razloge za takšno odločitev, obliko in trajanje ukrepa ter načine, s katerimi bomo preverili, ali je bil ukrep učinkovit.

V primerih, ko to ni mogoče, se razgovor opravi čim prej, praviloma še isti dan.

Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč in so se mu dolžni podrediti.

Vzgojni ukrepi se dokumentirajo v šolski dokumentaciji kot sklep razrednika ali učiteljskega zbora, zapisek o razgovoru s starši ali učencem in pisni dogovori med starši, učencem in šolo.

VRSTE VZGOJNIH UKREPOV

Povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli (predvsem pred poukom in po njem ter med odmori).

V primeru, da učenec ne upošteva navodil in ogroža svojo varnost ali varnost drugih izven prostorov šole, na dnevih dejavnosti (kulturni dan, naravoslovni dan, športni dan ipd.) šola poskrbi za **dodatno spremstvo strokovnega delavca ali v šoli zanj organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni program.**

Ukinitev nekaterih pravic in ugodnosti, ki so povezane s kršitvami pravil šolskega reda. Učencu se trajno ali za določen čas ukinejo pravice, statusi ali ugodnosti, ki jih nudi šola učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov (npr. status športnika ali kulturnika). Te pravice lahko ukinemo ali pa začasno mirujejo, dokler se stanje ne izboljša.

Prepoved vstopanja, zadrževanja ali uporabe določenih šolskih prostorov.

Prepoved približevanja določenemu učencu; le-to je dovoljeno le v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanja v istih prostorih.

Organizacija vzgojno-izobraževalnega dela izven učne skupine nastopi, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka in so bili opravljeni že vsi drugi vzgojni ukrepi za omilitev takega vedenja. Takrat se zanj organizira delo izven učne skupine (individualno ali v posebej oblikovani skupini učencev) z namenom, da se ostalim učencem zagotovi varnost oziroma nemoten pouk. Učenec delo opravlja pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. Strokovni delavec z učencem opravi delo, ki bi ga moral opraviti pri pouku. Učitelj, ki je uporabil ta ukrep, je dolžan še isti dan preveriti delo učenca in se z njim pogovoriti o vzrokih težav.

S starši se dogovorimo za tedenske ali po potrebi vsakodnevne stike (lahko po telefonu) in poročanje o otrokovem vedenju v šoli ali o njegovi odsotnosti od pouka, če gre za problem neopravičenega izostajanja od pouka.

V soglasju s starši lahko v zvezi z reševanjem določenega problema učenca **zadržimo na razgovoru po pouku**.

Omejitev uporabe predmeta ali naprave, s katero učenec ogroža varnost sošolcev ali učitelja tako, da posega v njihovo zasebnost (snemanje) ali moti pouk in druge dejavnosti. O omejitvi strokovni delavec še isti dan obvesti starše učenca.

Šola lahko po potrebi oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe.

O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi, ki ne vplivajo na vzgojne opomine. Zapise vodi razrednik, svetovalna služba ali oseba, ki vodi obravnavo.

5.3 VZGOJNI OPOMINI

Minister za šolstvo podrobneje določi postopke izrekanja vzgojnih opominov in varstvo pravic učencev s Pravilnikom o vzgojnih opominih v osnovni šoli. Vzgojni opomin se razlikuje od vzgojnega ukrepa ter za učenca nima trajnih posledic, kot sta premestitev v drug oddelek ali šolo. Vzgojni opomin ima podobno vlogo kot do sedaj veljavni vzgojni ukrepi.

Vzgojni opomin se izreče učencu, ko so izčrpana vsa pedagoška sredstva, vsebovana v vzgojnem načrtu šole. Izrek vzgojnega opomina je povezan z obveznostjo izvajanja usmerjenih individualiziranih preventivnih, svetovalnih in drugih vzgojnih dejavnosti in s sodelovanjem zunanjih institucij (Center za socialno delo, mentalno higienski oddelki, Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše ter podobne institucije). V skrajnem primeru je posledica vzgojnega opomina premestitev učenca v drug oddelek ali drugo šolo, v nekaterih primerih tudi brez soglasja staršev. Odločitev mora biti podprta s strokovnimi mnenji sodelujočih institucij.

Postopek izrekanja vzgojnih opominov:

- predlog za izrek vzgojnega opomina poda strokovni delavec šole razredniku;
- vzgojni opomin izreče učiteljski zbor;
- učencu se lahko izreče vzgojni opomin največ trikrat v posameznem šolskem letu;
- šola lahko učenca po izrečenem tretjem opominu prešola na drugo šolo brez soglasja staršev.

Dopolnila Vzgojnega načrta Osnovne šole dr. Vita Kraigherja v Ljubljani je obravnaval in sprejel Svet zavoda na svoji 5. seji v šolskem letu 2014/2015 dne 14. 4. 2015.

Ljubljana, 14. 4. 2015

Ljubo Brezočnik,
ravnatelj

Nataša Cimperman,
predsednica Sveta šole